

PODKARPACKIE FORUM TERYTORIALNE

DEPARTAMENT ROZWOJU REGIONALNEGO

Rzeszów, 13 grudnia 2013 r.

Plan prezentacji

I PODKARPACKIE FORUM TERYTORIALNE

- Podkarpackie Forum Terytorialne – wprowadzenie
- Wybrane elementy sytuacji społeczno-gospodarczej - ROT

Podkarpackie Forum Terytorialne

przesłanki utworzenia , zadania

- uchwała Zarządu Województwa Podkarpackiego z 22.10.2013 r. (funkcja opiniodawczo – konsultacyjna),
- ważny **instrument strategicznego myślenia, dyskusji** o rozwoju na poziomie regionalnym (KSRR 2020),
- przestrzeń dla **wymiany wiedzy, doświadczeń i informacji** inicjująca debatę nt. strategicznych kierunków i form rozwoju regionalnego,

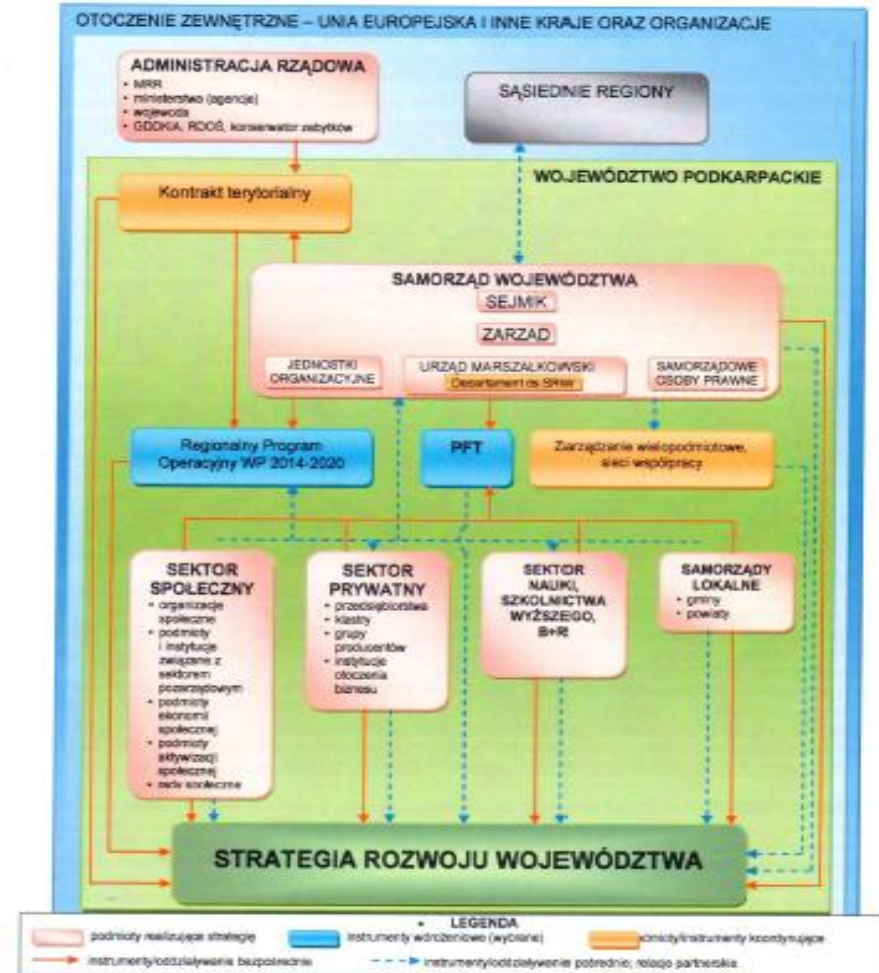
Zadania :

- analiza **kluczowych procesów i zjawisk** mających wpływ na politykę regionalną,
- ocena **postępu realizacji polityki regionalnej** oraz skutków przestrzennych realizacji polityk sektorowych,
- formułowanie **opinii i rekomendacji** w zakresie wymiaru **terytorialnego** polityk krajowych,
- współpraca z **KFT** oraz pozostałymi **RFT**, jak również z **ROT**.

INSTRUMENTY WDROŻENIOWE SRW:

- ◆ RPO WP 2014-2020
- ◆ PFT ←
- ◆ Krajowe programy operacyjne
- ◆ Instrumenty prawno-administracyjne i planistyczne
- ◆ Zintegrowane programy strategiczne
- ◆ Instrumenty finansowe
- ◆ Instrumenty informacyjno-promocyjne

Rysunek 1. System realizacji Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007–2020. Aktualizacja na lata 2013-2020

Podkarpackie Forum Terytorialne

- **Przewodniczący** – Marszałek Województwa Podkarpackiego,
- **Członkowie** (stali zastępcy – prawo głosu):
  - przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego,
  - przedstawicieli administracji rządowej,
  - przedstawicieli partnerów gospodarczych,
  - przedstawicieli partnerów społecznych,
  - przedstawicieli instytucji naukowych, badawczych i rozwojowych,
- **obserwatorzy** wskazani przez Zarząd Województwa Podkarpackiego,
- **doradcy** wskazani przez Przewodniczącego,
- w pracach PFT mogą również uczestniczyć **eksperti** zaproszeni przez Przewodniczącego.

- Wynik posiedzeń plenarnych: **stanowiska, opinie, rekomendacje**

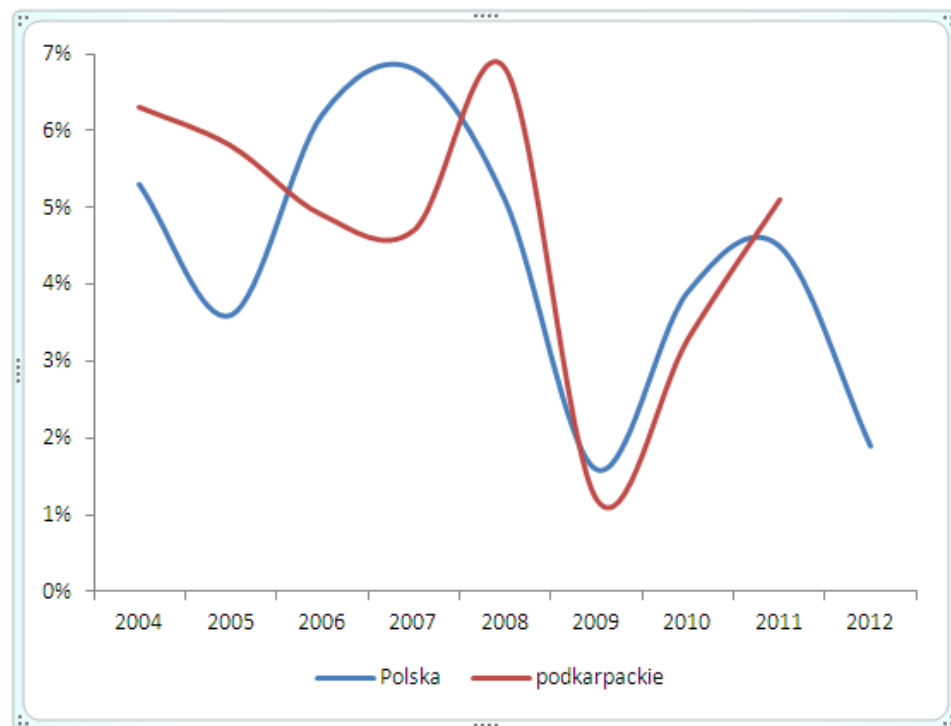
AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO -GOSPODARCZA

(WYBRANE WSKAŹNIKI)

- **Przegląd Terytorialny 2012 Województwo Podkarpackie** (projekt POKL 5.2.1.)
- **Potencjały i specjalizacje województwa podkarpackiego** (projekt POKL 5.2.1.)
- **Monitoruj Podkarpackie** - aplikacja internetowa wspomagająca **obserwację rozwoju województwa** (analiza danych statystycznych, generowanie wykresów i map itp.)
- A także inne **opracowania i syntezy** m. in.
  - **„Inwestycje w infrastrukturę kolejową na terenie województwa podkarpackiego”** na podstawie **„Wieloletniego Programu Inwestycji Kolejowych WPIK do roku 2015 „ „**
  - **„Dochody i wydatki sektora finansów publicznych w województwie podkarpackim”** na podstawie **„Dochody i wydatki sektora finansów publicznych w przekroju regionalnym w latach 2004-2011 ze szczególnym uwzględnieniem wydatków strukturalnych, Warszawa, czerwiec 2013 r. „**
  - **„Ocena wpływu budowy autostrad i dróg ekspresowych na rozwój społeczno – gospodarczy i terytorialny Polski”** na podstawie **„ Wpływ budowy autostrad i dróg ekspresowych na rozwój społeczno – gospodarczy i terytorialny Polski”**

Dynamika PKB ogółem w latach 2004-2012 w województwie podkarpackim i w Polsce

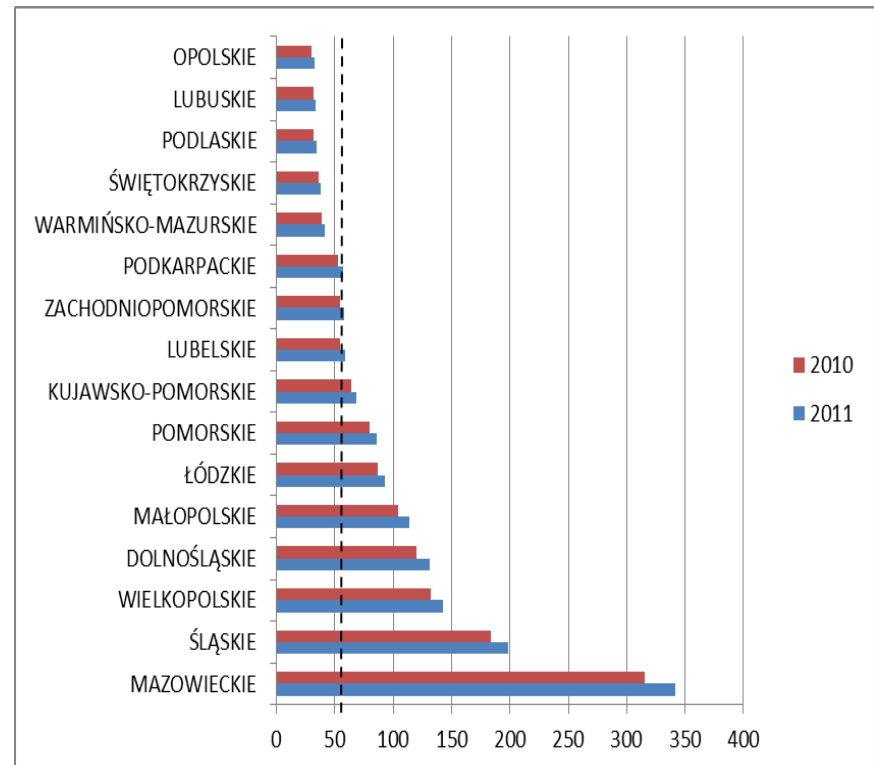
- **Wysokie tempo wzrostu PKB ogółem** woj. podkarpackiego w latach 2009– 2011 r.,
- w 2011 r. PKB woj.. podkarpackiego osiągnęło **ponad 5%** wzrost,
- w tym samym okresie PKB Polski osiągnęło wzrost na poziomie **4,5%**

Źródło: *Przegląd Regionalny 2012 - Województwo Podkarpackie* na podstawie danych GUS

PKB ogółem województw w latach 2010-2011 (w mld zł)

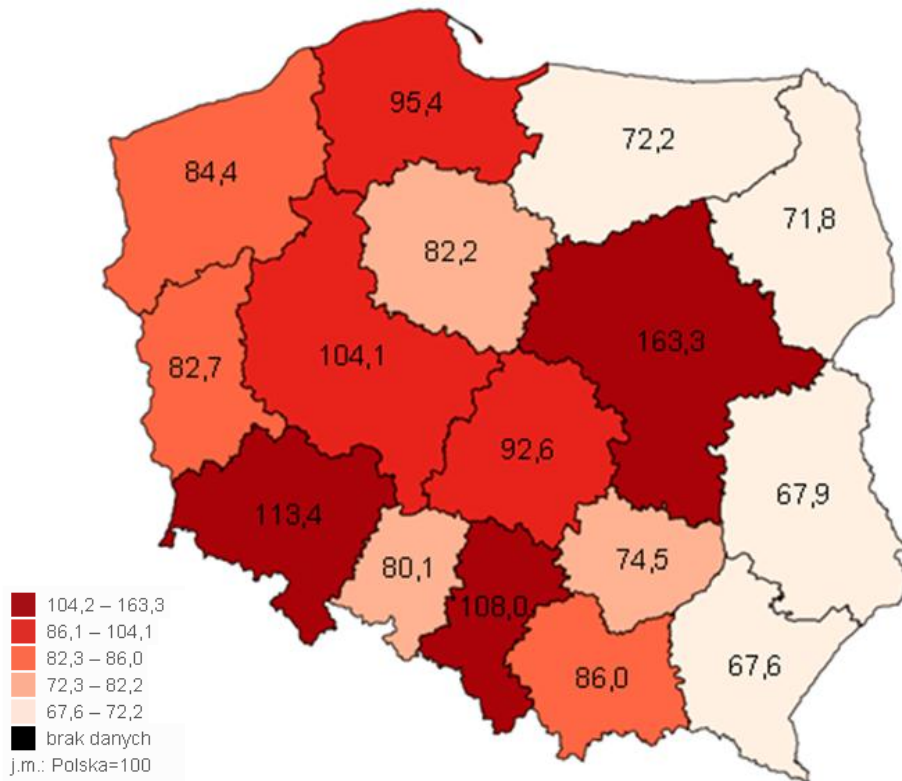
- **11 miejsce** w kraju w 2011 r.,
(wartość bezwzględna PKB woj. podkarpackiego w 2011 r. wyniosła **ok. 57 mld zł**, natomiast najbogatszego woj. mazowieckiego **ponad 341 mld zł**),
- **niewielki dystans** do województw: zachodniopomorskiego, lubelskiego, kujawsko - pomorskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS – BDL

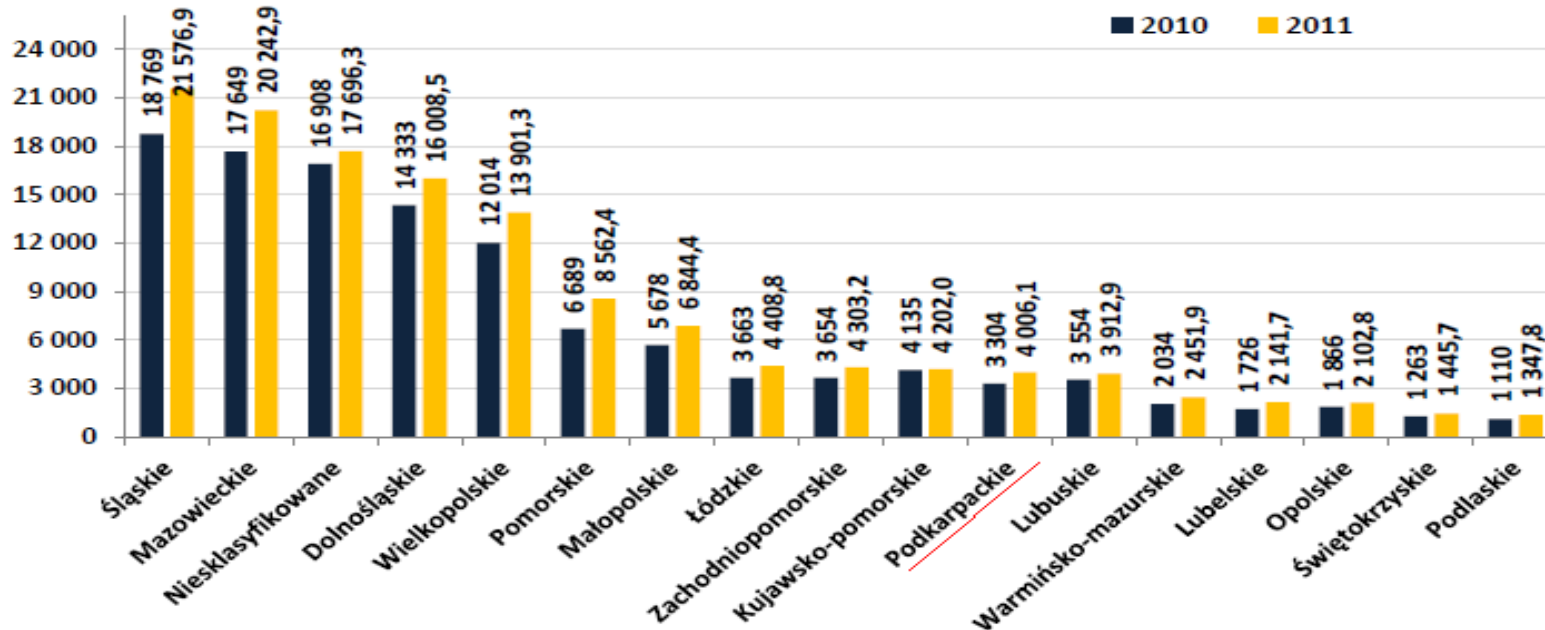

PKB na 1 mieszkańca w 2011 r. (w cenach bieżących), Polska=100

- Wartość **PKB per capita** w 2011 r. - **67,6%** średniej dla Polski (**najniższa w kraju**)
- województwa: podkarpackie, lubelskie, podlaskie, warmińsko – mazurskie **nie przekraczają 73%** średniego PKB per capita dla Polski

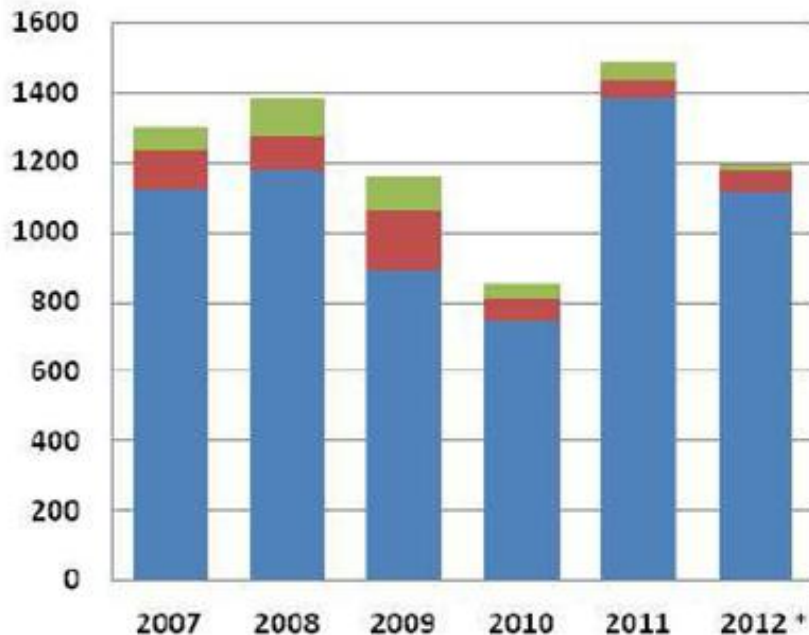
Wartość eksportu województw w latach 2010 i 2011 (mln euro)

Źródło: *Handel zagraniczny w Polsce i Małopolsce w 2011 roku*, Kraków 2012, s. 9

- **10 miejsce w kraju** w 2011 r. pod względem wartości eksportu – ponad **4 mld €**
- **wysoka dynamika** wzrostu eksportu w 2011 r. - **wzrost** o ponad **21,3%** w stosunku do 2010 r.
- struktura eksportu: **UE (bez Niemiec) – 37%**, **Niemcy - 29%**, **USA – 9%**, **Ukraina – 7%**, **Rosja i Białoruś – 5%**, **Azja Wschodnia i Południowa – 1 %**

Wartość i struktura **bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ)** na Podkarpaciu w latach 2007 – 2012 (w mln zł)

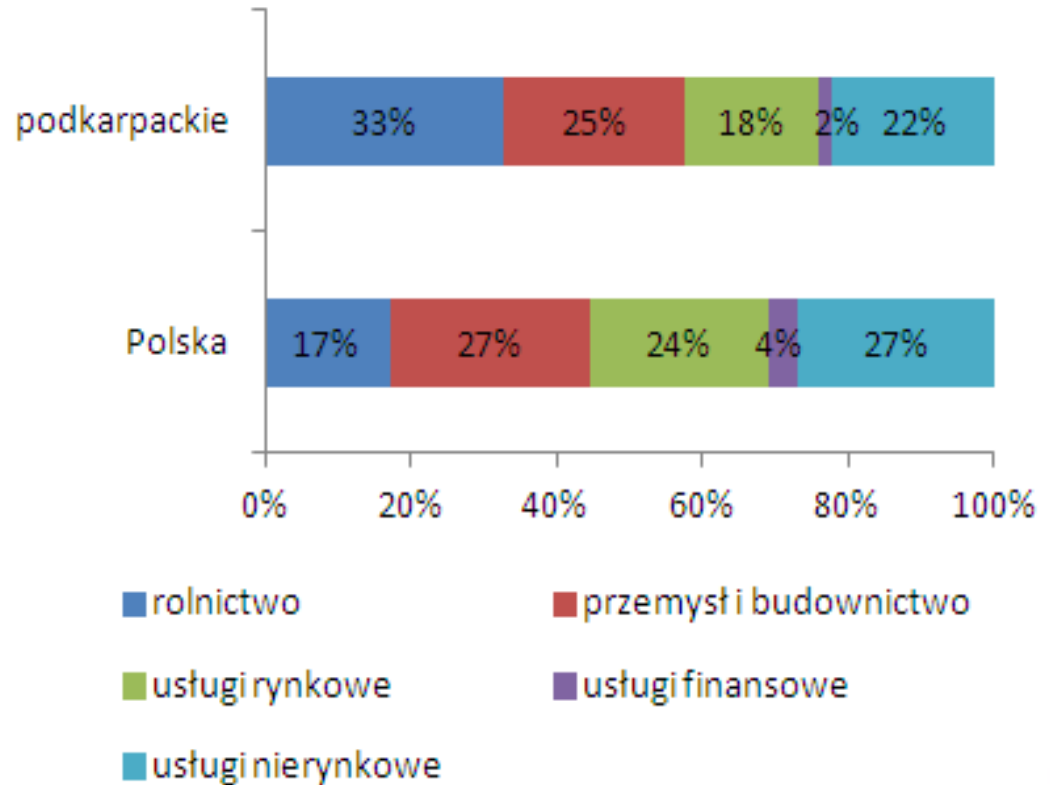

- **najwyższa wartość BIZ** wśród woj. **Polski Wschodniej** - ponad dwukrotnie większa) - 9 miejsce w kraju
- **łącznie** w latach 2007-2012 - **7,4 mld zł**
- w 2011 r. – 1,5 mld zł (2012 r. – 1,2 mld zł – niepełne dane)
- **sektor przemysłowy – 87%**, usługi i handel - 13% (w całości BIZ w województwie)
- **struktura kapitału zagranicznego:** USA – 41%, Niemcy – 18% , Francja – 7%

Źródło: Podkarpackie dla inwestorów....., Rzeszów 2013

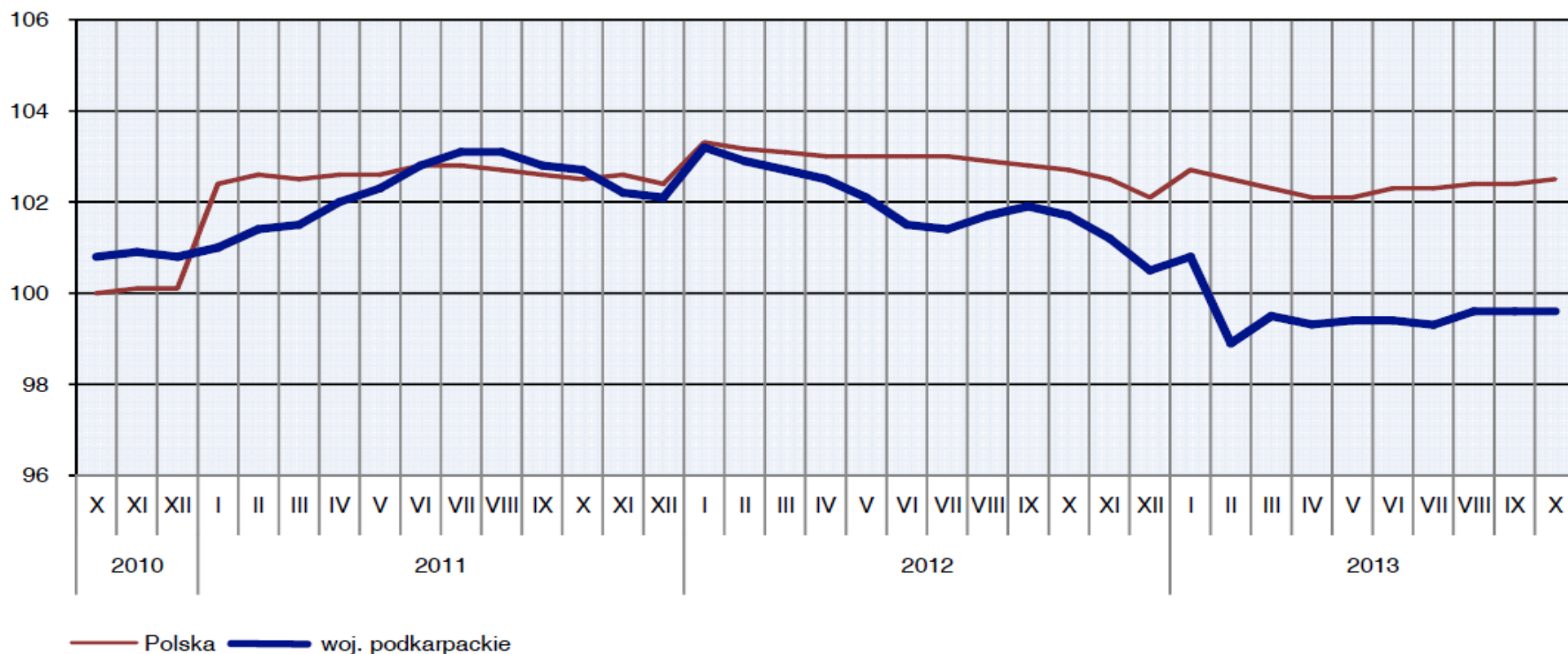
Zatrudnienie w sektorach gospodarki w województwie podkarpackim i w Polsce (2011 r.)

- **33% sektor rolniczy**, tj. rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo,
- **25% przemysł i budownictwo**,
- **18% usługi rynkowe**, tj. handel, napr. poj. samoch., transport, gospodarka magaz. zakwaterowanie, gastronomia, informacja i komunikacja,
- **22% usługi nierynkowe**, tj. pozostałe usługi,
- **niższy poziom zatrudnienia** we wszystkich sektorach z wyjątkiem rolnictwa

Źródło: *Przegląd Regionalny 2012 - Województwo Podkarpackie* na podstawie danych GUS

Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w województwie podkarpackim (X.2010-X.2013) (przeciętna miesięczna 2010 = 100)

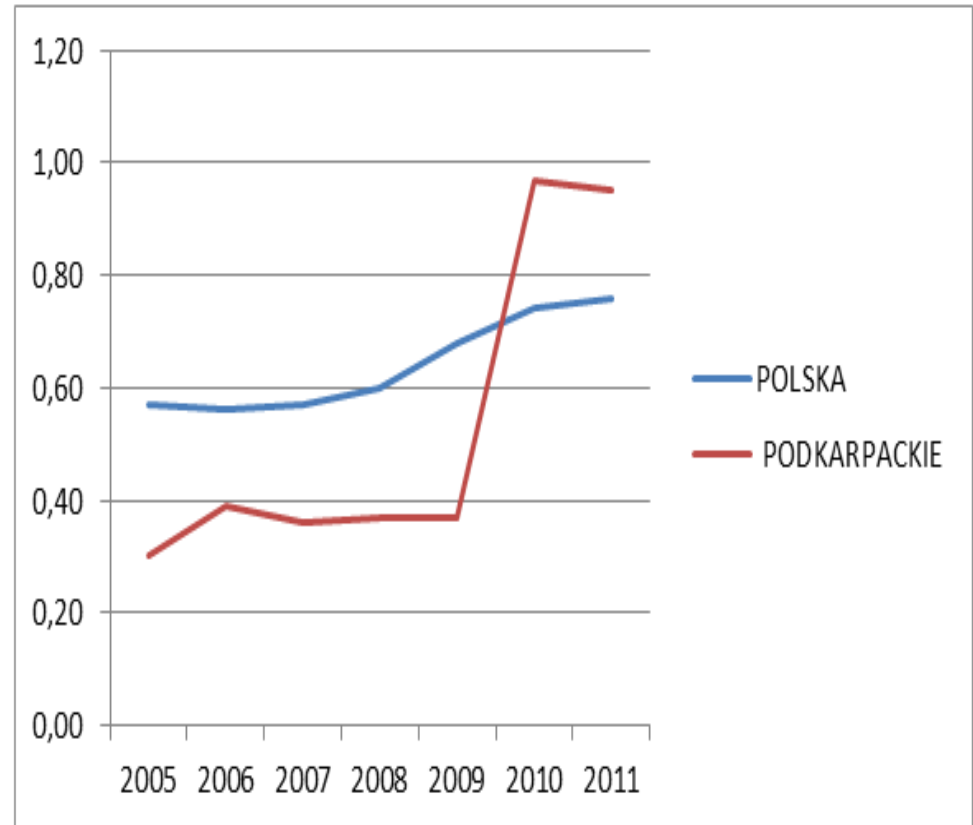

Źródło: Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego w październiku 2013 r. - US w Rzeszowie

- **systematyczny spadek** od 2012 r. zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw
- od 2013 r. - **ustabilizowanie** wartości wskaźnika

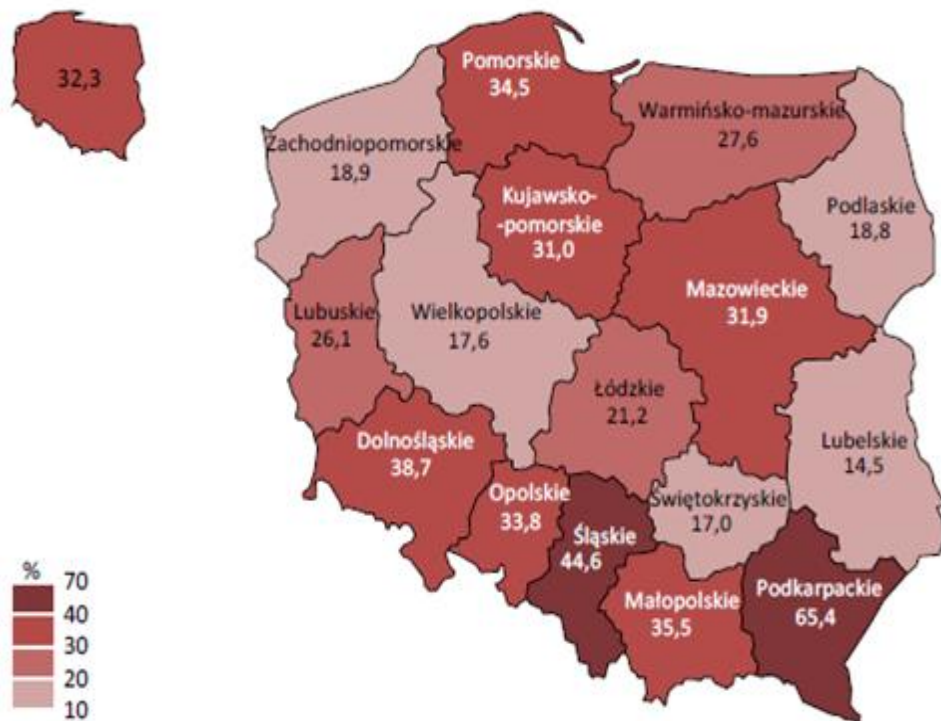
Nakłady ogółem na B+R w % PKB w województwie podkarpackim w latach 2005-2011

- **3 wynik w kraju w latach 2010 , 2011**
(po woj. mazowieckim i małopolskim),
- **skokowy wzrost w latach 2009 - 2010**
z poziomu **0,37%** PKB w 2009 r. do
poziomu **0,97%** PKB w 2010 r., (ponad 3
krotny wzrost nakładów na B+R w
**sektorze przedsiębiorstw i szkolnictwa
wyższego**).

Udział % nakładów na B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw

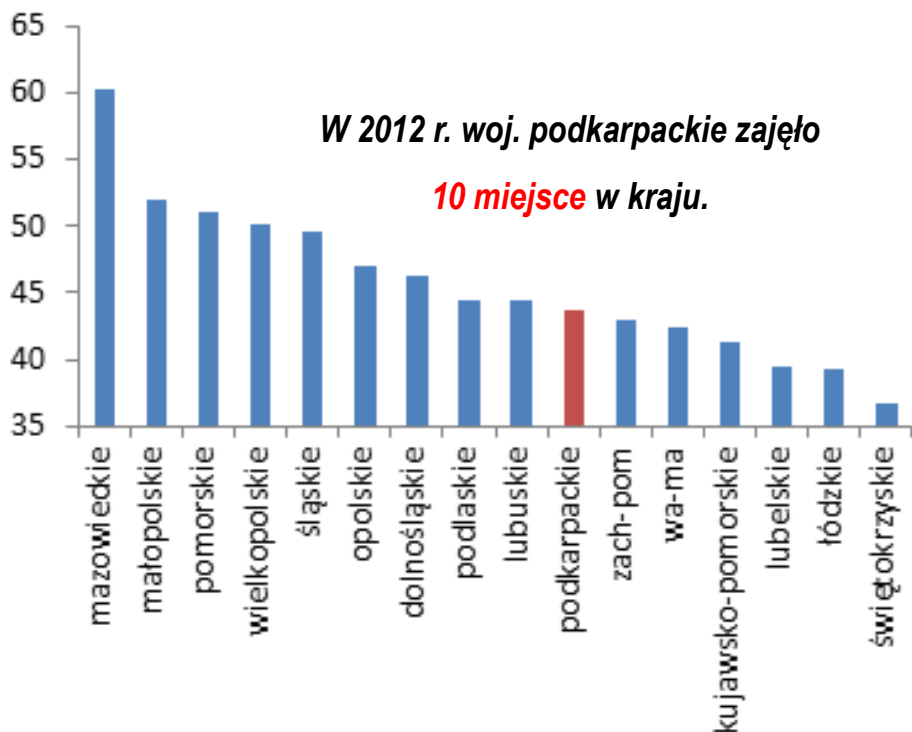
w nakładach na B+R ogółem w 2012 r. w woj. podkarpackim

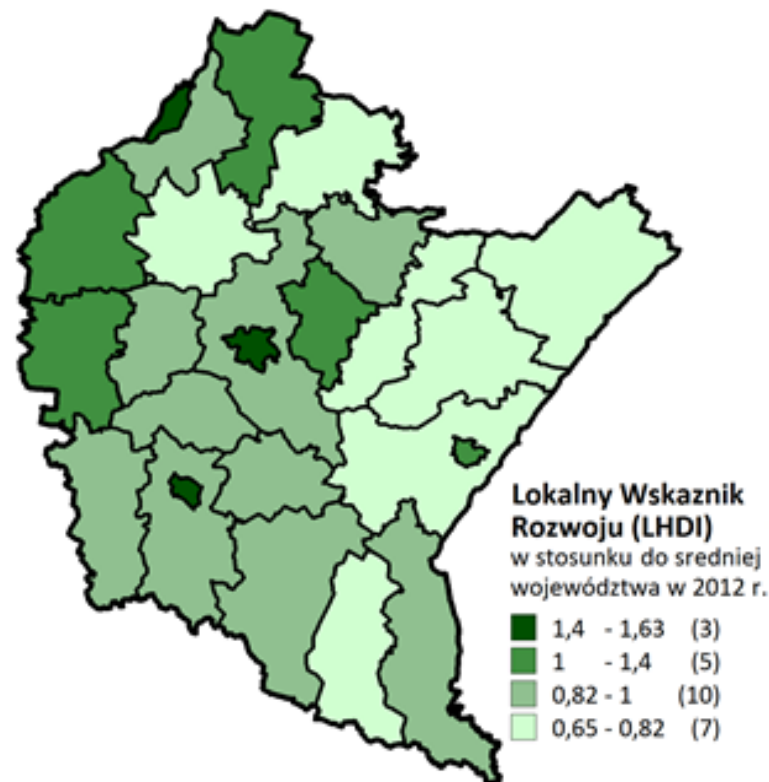
- **1 pozycja** w Polsce w 2012 r. pod względem udziału % **nakładów przedsiębiorstw na B+R** w nakładach ogółem - **65,4%**,
- **sektor szkolnictwa wyższego – 33%**
- **sektor rządowy – poniżej 1% (12 miejsce w kraju)** – m. in. brak instytutów badawczych i instytutów naukowych Polskiej Akademii Nauk

Lokalny Wskaźnik Rozwoju Społecznego LHDI (Local Human Development Index)

LHDI dla województw w (2012 r.)

LHDI w powiatach województwa podkarpackiego w stosunku do średniej dla województwa (2012 r.)

Podsumowanie

Elementy pozytywne:

- dobrze wykształcona i równomiernie rozmieszczona **struktura hierarchiczna** miast;
- **przewaga konkurencyjna** regionu w obszarach przemysł lotniczy oraz IT (zaangażowanie koncernów międzynarodowych);
- istniejący potencjał rozwojowy o czym świadczy **wysoka dynamika wzrostu PKB** w ostatnich latach;
- duży **potencjał firm** w obszarze nowoczesnych technologii;
- międzynarodowe **szlaki transportowe** przebiegające przez województwo, międzynarodowy **port lotniczy**;
- wykształcone **inicjatywy klastrowe** oraz **parki technologiczne i przemysłowe**;
- **najwyższa w Polsce Wschodniej atrakcyjność inwestycyjna** regionu (szczególnie podregionu rzeszowskiego i tarnobrzeskiego);
- **najwyższa w Polsce Wschodniej wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych**;
- stosunkowo **dobry stan środowiska**, krajobraz kulturowy o **wysokim potencjale turystycznym** (szczególnie podregiony krośnieński oraz przemyski) oraz dobra kondycja zdrowotna mieszkańców.

Podsumowanie

Elementy negatywne:

- **niski poziom PKB per capita**, pomimo wysokiej dynamiki wzrostu PKB w okresie ostatnich lat;
- **niższe** niż w pozostałych regionach **średnie wynagrodzenie**;
- **niski poziom aktywności mieszkańców w obszarze przedsiębiorczości**, (np. liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności – 16 miejsce w kraju 2012 r.);
- **niska aktywność** w sferze B+R uczelnianych ośrodków naukowo – badawczych;
- systematyczny **wzrost stopy bezrobocia**, w tym bezrobocia długotrwałego;
- utrudniony dostęp do **infrastruktury społecznej**, (usług publicznych);
- utrzymujące się **zróżnicowania wewnątrzregionalne** (tendencja: pogłębianie się zróżnicowań rozwojowych);
- **wymagające rewitalizacji** obszary miast na skutek pogarszania się sytuacji społeczno – ekonomicznej.

Dziękuję za uwagę!

Jerzy Rodzeń

Z-ca Dyrektora

Departamentu Rozwoju Regionalnego

Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego

